

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 108/2025-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], nar. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Danicou Sitárovou, Nám. hrdinov 13, Levice, proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 7Er/423/2011-253 z 15. októbra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľke ako povinnej sa na okresnom súde vedie exekučné konanie pre vymoženie sumy 20 999,02 eur s príslušenstvom, a to na základe cudzieho exekučného titulu – podmieneného platobného rozkazu Krajinského súdu pre civilné právne veci Viedeň (Spolková republika Rakúsko), ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 22. mája 2009. Podaním z 26. augusta 2020 sa sťažovateľka domáhala zastavenia tzv. starej exekúcie podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoUNEK“) z dôvodu uplynutia rozhodnej doby. Uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom č. k. 7Er/423/2011-192 z 23. apríla 2024 okresný súd určil, že došlo k zastaveniu starej exekúcie *ex lege* z dôvodu uplynutia rozhodnej doby, a to k 1. januáru 2020. Súčasne nepriznal súdnej exekútorke trov exekúcie.

3. Proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka oprávnený podal sťažnosť, v ktorej uviedol, že predmetné uznesenie bolo vydané v rozpore so skutkovým stavom a v rozpore so zákonom. Tvrdil, že sťažovateľka v decembri 2019, teda v lehote 18 mesiacov pred dňom, keď sa mala starať exekúcia zastaviť, poslala sumu 15 eur na účet poverenej súdnej exekútorky v prospech vymáhanej pohľadávky, a preto nie je daný dôvod na zastavenie starej exekúcie podľa § 8 ods. 2 ZoUNEK.

4. Napadnutým uznesením okresný súd rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka zrušil. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že v čase jeho vydania nebol dostatočne ustálený skutkový stav, keďže súčasťou súdneho spisu nebol doklad o dosiahnutí výťažku v prospech vymáhanej pohľadávky. Preskúmaním spisového materiálu a oznámenia poverenej súdnej exekútorky z 25. februára 2021 zistil, že sťažovateľka v decembri 2019 realizovala úhradu vo výške 15 eur, v dôsledku čoho bol dosiahnutý výťažok podľa § 2 ods. 2 písm. f) ZoUNEK. Z vyjadrenia súdnej exekútorky, ako aj z jej bankového účtu vyplýva, že túto úhradu realizovala prostredníctvom poštového poukazu fyzická osoba označená ako „[REDAKOVANÉ]“, a ako variabilný symbol bola uvedená spisová značka exekučného konania. Z toho okresný súd považoval za preukázané, že bol dosiahnutý výťažok podľa § 2 ods. 2 písm. f) ZoUNEK, čo vylučuje zastavenie starej exekúcie zo zákona z dôvodu uplynutia rozhodnej doby podľa § 2 ods. 1 písm. a) ZoUNEK. K námietke sťažovateľky o tom, že sumu vo výške 15 eur uhradila namiesto nej iná osoba, uviedol, že to nevyplýva ani z obsahu súdneho spisu, ani z obsahu exekučného spisu, pričom sťažovateľka nepredložila žiaden doklad, listinu alebo iný dôkaz na preukázanie svojich tvrdení, a teda neuniesla tzv. bremeno tvrdenia. Zistený skutkový stav považoval za dostatočný, a nepovažoval za účelné a hospodárne vyžiadať si sťažovateľkou navrhovaný exekučný spis sp. zn. EX 2037/2010 týkajúci sa iného exekučného konania vedeného voči nej. Zastal názor, že nie je rozhodujúce, či sťažovateľka predmetnú úhradu realizovala omylom alebo nie. Úmysel, zámer a pohnútky nie je potrebné skúmať, keďže exekučné konanie je jednou z foriem súdneho výkonu rozhodnutia, pričom súhlas povinného sa nevyžaduje.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti tvrdí, že napadnuté uznesenie je arbitrárne a nedostatočne odôvodnené, pretože právne závery z neho vyplývajúce sú v priamom extrémnom rozpore s vykonaným dokazovaním. Zastáva názor, že okresný súd sa riadne nevysporiadal s jej námietkami o tom, že súdna exekútorica hodnoverným spôsobom nepreukázala, že údajná úhrada sumy 15 eur v rozhodnom období bola realizovaná sťažovateľkou. Na podporu svojho tvrdenia, že platbu nemohla realizovať, predložila potvrdenie o svojom trvalom pobyte na adrese [REDAKOVANÉ], z ktorého vyplýva, že od 25. mája 2009 má trvalý pobyt v obci [REDAKOVANÉ], a nie v [REDAKOVANÉ]. Adresa uvedená na poštovej poukážke bola uvedená aj na liste vlastníctva v katastri nehnuteľností, a to až do doby, keď sťažovateľka 11. septembra 2020 podala žiadosť na vyznačenie zmeny adresy na príslušnom liste vlastníctva. Okresný súd rozhodol arbitrárne, ak na tieto námietky nereagoval. Konštatoval, že platba z 27. decembra 2019 bola zaslaná sťažovateľkou bez toho, aby bral do úvahy zmenu jej trvalého pobytu. Tvrdenie, že neuniesla bremeno tvrdenia, neobstojí, pretože ak platbu nerealizovala, nemôže logicky disponovať iným dokladom, ktorý by potvrdil uskutočnenie platby. Za taký doklad považuje potvrdenie o novom trvalom pobyte v čase údajnej úhrady, o ktorom tretia osoba skutočne realizujúca platbu nemohla vedieť, a vychádzala len z údajov, ktoré jej boli známe.

Ak by sťažovateľka chcela altruisticky v neprospech seba platbu realizovať, aby si zámerne zmarila zastavenie exekúcie (čo nedáva logiku), nepochybne by tak urobila v mieste svojho trvalého bydliska a uviedla by svoje správne osobné údaje. Sťažovateľka vyčíta okresnému súdu i to, že sa nezaoberala jej tvrdením o tom, že sa proti nej viedla ďalšia exekúcia sp. zn. EX 2037/2010 s menšou vymáhanou pohľadávkou, v prípade ktorej bola exekúcia zastavená *ex lege*.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd v úvode upozorňuje, že ústavná sťažnosť koncipovaná kvalifikovanou právnou zástupkyňou obsahuje formálny nedostatok v podobe odkazu na ustanovenia v súčasnosti už zrušeného zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, ktorý už šesť rokov nie je platným a účinným právnym predpisom upravujúcim konanie pred ústavným súdom [tým je počnúc 1. marcom 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. Hoci táto skutočnosť sama osebe nemá vplyv na posúdenie toho, či je možné návrh predbežne prejednať, pretože rozhodujúce je, či jeho samotný obsah spĺňa náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde (§ 39 ods. 2 zákona o ústavnom súde), predsa len šesť rokov od nadobudnutia účinnosti nového zákona o ústavnom súde už by k takýmto „nedopatreniam“ nemalo dochádzať.

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľky o porušení jej práv napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým došlo k zrušeniu uznesenia vyššieho súdneho úradníka o určení, že došlo k zastaveniu starej exekúcie. Sťažovateľka nesúhlasí s verdiktom okresného súdu, pretože je založený na nesprávnom vyhodnotení skutkového stavu, v čom vidí porušenie svojich práv. Predostiera vlastný pohľad na vec a od ústavného súdu očakáva prehodnotenie záveru, ku ktorému dospel okresný súd.

8. Na základe doterajšej judikatúry ústavného súdu je potrebné konštatovať, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu je aj nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie. Aj vo výkone rozhodnutia alebo v súdnej exekúcii sa musí každému zaručiť prístup k súdnej ochrane, ak splní predpoklady ustanovené zákonom. K naplneniu záruk na prístup k súdnej ochrane v zmysle už uvedeného článku ústavy dochádza až vtedy, keď uplatnené právo je efektívne vykonané. Efektívnosť výkonu tohto základného práva vyžaduje, aby všeobecný súd konal objektívne, vylúčil náhodné alebo svojvoľné uplatnenie zákonných možností na rozhodnutie, a ak prijme konečné rozhodnutie, vychádzal z toho, čo objektívne zistil. Preto pri postupe všeobecných súdov treba dbať na to, aby účastníkom exekučného konania zabezpečili taký prístup k súdnej ochrane v exekučnom konaní, ktorý nie je diskriminačný bez primeraných a objektívne zdôvodniteľných okolností (m. m. III. ÚS 378/2018).

9. Vzhľadom na podstatu argumentácie sťažovateľky je potrebné tiež pripomenúť, že ústavnému súdu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva oddiely, kde prvý upravuje ústavné súdничество

a druhý všeobecné súdnictvo). Pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

10. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

11. Argumentácia sťažovateľky sa zameriava na spochybnenie okresným súdom zisteného skutkového stavu a nadväzne na vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia. Trvá na názore, že platbu v prospech vymáhanej pohľadávky nevykonala ona, a preto by mala byť v zmysle ustanovení ZoUNEK zastavená stará exekúcia vedená voči nej.

12. K tomu ústavný súd uvádza, že účelom konania o ústavnej sťažnosti, ktorej predmetom je námietka o nesprávnom zistení skutkového stavu, nie je to, aby ústavný súd pokračoval v procese hodnotenia dôkazov tak, ako bolo ustálené a skončené v konaní pred všeobecnými súdmi. Predmetom prieskumu v konaní o ústavnej sťažnosti primárne nie sú skutkové tvrdenia strán tak, ako boli účastníkmi konania prezentované v konaní pred všeobecnými súdmi. Ústavnoprávny prieskum sa obmedzuje na otázku, či v konaní pred všeobecnými súdmi na strane jednej nedošlo k zjavnému omylu, v tomto prípade skutkovému omylu, na strane druhej na to, či proces pred všeobecnými súdmi, ktorý pozostával zo zisťovania sporných skutočností, prípadného vykonania dôkazov a ich hodnotenia, nebol postihnutý takou vadou, ktorá by mala za následok zjavný skutkový omyl alebo vyvodenie takého skutkového záveru, ktorý by bol extrémne nelogický alebo pre nedostatok dostatočného hodnotenia dôkazov arbitrárny, a preto ústavne neudržateľný (m. m. III. ÚS 89/2019).

13. V medziach takto limitovaného prieskumu skutkovej roviny veci ústavný súd konštatuje, že nezistil v postupe a rozhodnutí okresného súdu dôvody, pre ktoré by konštatoval porušenie práv sťažovateľky. Sťažnostná argumentácia sťažovateľky je identická s argumentáciou uplatnenou v exekučnom konaní, na ktorú okresný súd poskytol primeranú reakciu. Okresný súd zrozumiteľne vysvetlil dôvody, pre ktoré bolo potrebné zrušiť rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka a stručne no dostatočne sa vysporiadal i s podstatnými námietkami sťažovateľky. Vychádzal z absolútnej výnimky zo zastavenia starej exekúcie, pričom z hľadiska relevantnej právnej úpravy bolo pre posúdenie veci podstatné to, že na základe dostupných dôkazov bola platba preukázateľne realizovaná v prospech vymáhanej pohľadávky. Na druhej strane, verzia sťažovateľky nemala oporu v dôkazoch a zostala v rovine tvrdení, aj keď jej možno prisvedčiť, že sa ocitla v dôkaznej núdzi. Úlohou ústavného súdu z hľadiska jeho postavenia nie je nanovo vyhodnocovať skutkové a právne okolnosti prípadu a nahradiť závery všeobecných súdov svojím vlastným názorom,

ale presvedčiť sa, že závery všeobecných súdov nie sú prejavom svojvôle, ktorá by mohla mať za následok porušenie práv sťažovateľov.

14. Z napadnutého uznesenia vyplýva, že okresný súd oprel svoje rozhodnutie o adekvátne dôkazy, ktoré mu umožnili zistiť skutkový stav veci v rozsahu, ktorý bol nevyhnutný pre jeho rozhodnutie. Úvahy, ktorým sa riadil pri ich hodnotení, vysvetlil dostatočne na to, aby poskytli potrebný podklad na kontrolu správnosti na nich založených skutkových záverov. Hodnotenie dôkazov a tomu prijaté skutkové závery nie sú výrazom zjavného faktického omylu, ktorý by vybočoval zo zásad spravodlivého procesu. Aj keby však napadnuté skutkové závery boli z hľadiska ich správnosti kritizovateľné, znovu je potrebné zdôrazniť, že ústavnoprávny presah má len extrémne vybočenie zo zákonného rámca vykonávania a hodnotenia dôkazov, aký v okolnostiach danej veci zistený nebol.

15. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého uznesenia je dostatočné a rešpektuje na vec dopadajúcu právnu úpravu v kontexte rozhodných skutočností. Preto ho nemožno považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na spravodlivý súdny proces.

16. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

17. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. februára 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu